

Pražská pastvina

Text a foto: Jan Moravec

Našince už dneska nepřekvapí vidět popásat se v přírodních rezervacích či jiných přírodně cenných lokalitách stádečka ovcí, koz či koní. A to dokonce ani na území hlavního města. Přesto ten houf koz a ovcí, pasoucí se mezi křovinami nad Radotínským údolím na jihovýchodním okraji Prahy, je v lecčems specifický.

Že se v oblasti Českého krasu, ke kterému Radotínské údolí patří, tisíce let (v podstatě od příchodu prvních zemědělců do Čech) páslo a že právě díky tomu jsou dnes zdejší stepi a lesostepi tak přírodně

cenné, není jistě čtenářům Naší přírody tajemstvím. Stejně jako fakt, že po skončení pastvy v průběhu 20. století začaly tyto perly přírody zarůstat náletovými dřevinami a jejich přírodní hodnota postupně zanikat. Rozlehlé,

SPOLEČNOST NET4GAS

je spolehlivým a bezpečným provozovatelem přepravní soustavy pro zemní plyn v České republice a rozvíjí odpovědnou politiku ochrany životního prostředí s ohledem na současnou a budoucí generace. Od toho se odvíjí nejen její odpovědné podnikání, ale také dlouhodobá strategie firemní filantropie realizovaná v rámci programu NET4GAS Blíž přírodě. Je dlouholetým generálním partnerem Českého svazu ochránců přírody, se kterým se podílí na zpřístupnění přírodně cenných lokalit veřejnosti, a také celostátních přírodovědných soutěží Zlatý list a Ekologická olympiáda, které pořádá Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP. Více informací o programu a zpřístupněných lokalitách najdete na www.blizpriode.cz.

často špatně přístupné plochy kosit je dost náročné. A právě proto se na mnoha místech obnovuje pastva jakožto tradiční a v porovnání s jinými i celkem nenáročný způsob „managementu“.

Takové zarůstající plochy se nacházejí i na náhorní krasové plošině, na jihu spadající k Radotínskému potočku, na východě ohraničené několika lomy, z nichž dva jsou dodnes činné a třetí je významnou geologickou lokalitou s opěrnými profily pro určování jednotlivých vrstev prvohorních usazenin, a na západě lesem sestupujícím do údolí Mlýnského potoka pod Zadní Kopaninou. Zatímco v jižní části, která je součástí přírodní rezervace Radotínské údolí, lze ještě i dnes spatřit hojně například koniklece luční či krásné solitérní keře dřínu, zejména severní část je hustě zarostlá křovinami, kterými se sotva probíjí červená turistická značka. Teda byla...

Obrovský potenciál téhle plochy objevili v roce 2015 kolegové z ČSOP Jaroměř. Jde totiž mimo jiné o oblast výskytu několika velmi vzácných druhů motýlů, jako je okáč metlicový,

modrásek východní či soumračník žlutoskvrnný. Pokud by se s lokalitou „něco udělalo“, mohlo by to tyto populace výrazně posílit, možná i zachránit. Nemluvě o řadě dalších zajímavých druhů rostlin a živočichů. A tak se hned pustili do práce. Najít majitele, domluvit s ním spolupráci a zajistit alespoň nejnútnejší údržbu. Jenže z Jaroměře je to do Radotína přeci jen trochu z ruky. A tak se zde následujícího roku začal formovat budoucí pozemkový spolek Pražská pastvina.

Začínali z nuly, nepočítáme-li výraznou pomoc zkušenějších kolegů z Jaroměře. Pár nadšenců, žádná

V okolí pěšiny je vidět výchozí stav, do kterého nad Radotínským údolím členové Pražské pastviny přišli – křoví a zas jen křoví

Jeden z dobrovolníků oplouje na pastvině keříky dřínů

▲ Zvědaví nejsou jen lidé...

▼ Typickou časně jarní rostlinou skalních stepí je ostrice nízká

▼ Mohutné keře dřínu o půl kilometru dál – takhle to snad jednou bude vypadat i zde

zvířata a pět hektarů neprostupných křovin. Internetem se šířily výzvy typu „Máte ovce nebo kozy a nemáte kde pást? Přijďte, poskytneme vám pastvinu.“ No, takový se nenašel zatím nikdo; kdo by si pořizoval zvířata, aniž by měl možnost pastvy. Ale povedla se jiná úžasná věc. Začaly se scházet nabídky darů zvířat. A také lidí, kteří byli ochotní pomoci. A tak se zde postupně vytvořilo čtyřicetihlavé stádo ovcí a koz nejružnějších plemen a parta zhruba patnácti lidí, která se (dle svých časových možností; někdo pravidelně a někdo jen tak tu a tam) o ně stará.

Pustit ovce do takové divočiny ovšem nelze, pastvinu je nejprve potřeba připravit. Velice se proto šiklo, že program spolupráce Českého svazu ochránců přírody a firmy NET4GAS Blíž přírodě byl loni poprvé rozšířen z budování naučných stezek, odpočívadel, pozorovatelem a další turistické infrastruktury i o managementové aktivity. Projekt „Obnova stepního společenstva v Radotínském údolí“ podaný pozemkovým spolkem byl jedním z pěti podpořených, a tak se během loňského roku řezalo a stavělo. Na půlhektarové ploše byl zredukován nálet, vybudovány ohradníky a jednoduché přístřeší pro zvířata. Pastvinu následně obsadily kozy a pustily se „do práce“.

Projekt Pražské pastviny však má ještě daleko větší ambice. Nejen zachraňovat přírodně zajímavé lokality, ale dát celému tomu snažení také výrazně komunitní rozměr. „Hlavní myšlenka komunity je dostat lidi ven z města, naučit je krajinu rozumně využívat, sdílet přírodní produkty a zároveň pečovat o cenné přírodní dědictví. Chceme také

přírodu propojovat s kulturním životem, proto pořádáme exkurze nebo výstavy pod širým nebem“, říká předsedkyně organizace Martina Skohoutilová. „Je mnohem příjemnější zhuntovat si tělo při užitečné práci v přírodě, než někde v posilovně“, dodává k tomu koordinátor terénních prací a duše pozemkového spolku Vojta Koštík. A tak se tu vedle pastvy letos vysadila malá komunitní vinice, chystá se obnova sadu, pořádají se výstavy, přednášky či prostě „spaní pod širákem“. Ale další plány jsou samozřejmě i na poli ochrany biodiverzity. K těm nejbližším, nepočítáme-li další rozšiřování pastvy, je třeba rozvolnění lesních okrajů, což by mělo výrazně pomoci již výše zmíněnému okáci metlicovému, kdysi nejrozšířenějšímu z tzv. velkých okáčů, který dnes

patří mezi kriticky ohrožené druhy. V Čechách má několik posledních populací, na Moravě je již dvacet let neznámý.

Do akcí se daří zapojovat spousty dalších lidí, ať již jde o jiné spolky či třeba firemní dobrovolníky.

Pastva v Radotínském údolí se ovšem stává i společenskou událostí, lze-li to tak nazvat. „Jdete se také podívat na kozy?“, ptá se mě cestou od Maškova mlýna rodinka s dětmi. A o chvíli později pár ve středních letech: „Nevíte prosím, kde tady jsou ty kozy?“ ■

Bližší informace o Pražské pastvině najdete na webových stránkách www.prazskapastvina.cz nebo na facebookovém profilu www.facebook.com/prazskapastvina.

Stádo spásající stepi nad Radotínským údolím

www.prazskapastvina.cz

www.facebook.com/prazskapastvina